

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ

ΜΑΘΗΜΑ: ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΔΙΔΑΣΚΟΣΚΩΝ: Α. ΚΑΡΑΚΙΤΣΙΟΣ

ΘΕΜΑ

«Διδασκαλία ενός βιβλίου γνώσεων στο Νηπιαγωγείο»

ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Όνοματεπώνυμο: Ειρήνη Μουσιάδου

Ιούνιος 2008

Μια μικρή εισαγωγή για το παιδικό βιβλίο

Από τα έπη του Ομήρου και τη Βατραχομυομαχία –την πρώτη συνειδητή προσπάθεια να δοθεί στα παιδιά ένα κείμενο ανάλογο με την ηλικία τους- στους Παιδείους Ύμνους του Ίβυκου (6^{0ς} αιώνας π.Χ.), το Έπος του Διγενή Ακρίτα (11^{0ς} αιώνας), τη Φυλλάδα του Μεγαλέξαντρου και το Θούριο του Ρήγα Βελεστινλή, φθάνουμε στην ίδρυση -το 1869- του «Συλλόγου προς διάδοσιν των ελληνικών Γραμμάτων» που φροντίζει και για το παιδικό βιβλίο. Από τον Γ. Παλαμά, το Γ. Δροσίνη, τον Ζ. Παπαντωνίου και την Π. Δέλτα και άλλους, στη Ρ. Καρθαίου, το Σ. Μυριβήλη, την Ε. Αλεξίου και άλλους, παγιώνεται η αξία του παιδικού βιβλίου και γίνεται κοινή συνείδηση ότι μέ-

σα από αυτό και μ' αυτό το παιδί βαδίζει σίγουρα προς την αυτογνωσία και τη γλωσσική και αισθητική του παιδεία.

Η ίδρυση της Γυναικείας Λογοτε-

χνικής Συντροφιάς και του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου το διάστημα 1955-1969, θέτουν τις βάσεις για μια «εκ βάθρων» αντιμετώπιση της Παιδικής Λογοτεχνίας με υψηλούς στόχους. Από τότε και στο εξής: ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι ασχολούνται με τη συγγραφή παιδικών βιβλίων, η θεματολογία πλαταίνει και καλύπτει πολλά ζητήματα της σύγχρονης ζωής, αυξάνονται οι παιδικές εκδόσεις.

Το παιδικό βιβλίο γνώσης καταλαμβάνει σήμερα ένα μεγάλο ποσοστό της εκδοτικής πα-

ραγωγής της παιδικής λογοτεχνίας και φαίνεται ότι το ποσοστό αυτό ολοένα θα αυξάνεται στο μέλλον. Οι ενήλικες ψάχνουν να βρουν πρόσφορους και εύπεπτους τρόπους για να «διδάξουν» στα παιδιά τις γνώσεις που πληθαίνουν μέρα με τη μέρα. Στα βιβλία που απευθύνονται στην προσχολική ηλικία ιδιαίτερα, η διαφορά ανάμεσα στο παιδικό βιβλίο γνώσης και στο παιδικό λογοτεχνικό βιβλίο είναι αμφιλεγόμενη: σήμερα είναι ακόμη πιο δυσδιάφορα καθώς πολλά παιδικά λογοτεχνικά βιβλία χρησιμοποιούνται ως άξονες για τη διδασκαλία του γραμματισμού, των μαθηματικών, της γνωριμίας με το περιβάλλον ενώ πολλά βιβλία γνώσης είναι γραμμένα σε λογοτεχνικό ύφος (ποιήματα είτε πεζά). Το γεγονός είναι πως ένα παι-

δικό βιβλίο πρέπει να συμβαδίζει με την ανάπτυξη του παιδιού και να προσφέρει πλούσιο αισθητικό αποτέλεσμα, τόσο στο λόγο όσο και στην εικόνα.

Στο νη-

πιαγωγείο, το βιβλίο είναι η αρχή αλλά και το τέλος όλων των δραστηριοτήτων σε οποιοδήποτε γνωστικό αντικείμενο. Η βιβλιοθήκη είναι η σπουδαιότερη περιοχή γνώσης και χαλάρωσης των νηπίων. Ο δανεισμός των βιβλίων και γενικά η καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας είναι το κύριο μέλημα του παιδαγωγού. Η επιλογή των βιβλίων πρέπει να γίνεται με κριτήρια την ποιότητά του και τη θεματολογία του και όχι την τιμή του.

Για την ανάπτυξη της κεντρικής δραστηριότητας με θέμα «**ένα βιβλίο γνώσεων και η διδασκαλία του στο νηπιαγωγείο**» επιλέξαμε ένα αλφαβητάρι με άξονα το οποίο οργανώσαμε πέντε επιμέρους δραστηριότητες (ανάγνωση του αλφαβηταρίου, μιμητικά παιχνίδια με τα γράμματα της αλφαβήτας, συσχετισμός των γραμμάτων με λέξεις, αναγνώριση διαφόρων τύπων γραμμάτων από έντυπα, παρατήρηση αγγλικών και γερμανικών γραμμάτων).

Χώρος και χρόνος διεξαγωγής της δραστηριότητας:

το Νηπιαγωγείο Εξοχής του Δήμου Χορτιάτη που λειτουργεί και ως ολοήμερο. Επισκεφθήκαμε τα νήπια πριν από το μεσημεριανό γεύμα τους στις 13 Ιουνίου 2008.

Τεχνικός εξοπλισμός:

είχαμε στη διάθεσή μας: ένα δημοσιογραφικό κασετόφωνο και μια φωτογραφική μηχανή. Απομαγνητοφώνηση μπορέσαμε να κάνουμε σε δύο από τις 5 δραστηριότητες λόγω τεχνικού προβλήματος του κασετόφωνα.

Υλικά:

- Ø μια αφίσα μεγέθους β4 με την αλφαβήτα
- Ø κόλλες α4
- Ø μαρκαδόροι
- Ø ψαλίδια
- Ø κόλλες
- Ø φύλλα εφημερίδας και περιοδικών φωτοτυπημένα φύλλα με διάφορους τύπους γραμματοσειρών στην ελληνική γλώσσα

Βιβλία που χρησιμοποιήσαμε:

- Ø Σοφίας Μαντούβαλου, «ΑΒ χάχανα» εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 1996
- Ø Στέλλας Μιχαηλίδου, «το όνειρο του Ρο», εκδόσεις Επόμενος Σταθμός, Θεσσαλονίκη 2002
- Ø Faustin Charles – Michael Terry, <<Das sehr unfreudliche krokodil>>, Berlin Verlag GmbH, Berlin 2003
- Ø Maja von Vogel – Ulla Bartl, <<Ganz schon mutig, kleine maus!>>, LoeweVerlagGmbH, 2004
- Ø Usborne Farmyard Tales Flap Books,

<<Where 's Rasty?>>, London 1997

- Ø NATIONAL GEOGRAPHIC KIDS, Τεύχος Μαΐου 2008
- Ø Ram kid, τεύχος 17, Σεπτέμβριος 2006

Μέθοδοι διδασκαλίας

που αναπτύχθηκαν: συζήτηση με την ομάδα στο σύνολό της, επίδειξη και ανάγνωση βιβλίου, συνεργατική μέθοδο (δημιουργία ομάδων 4 ατόμων), εμπειρική μέθοδο (δράση από τα ίδια τα παιδιά)

Γενικός στόχος:

η χρήση ενός βιβλίου γνώσης για προσέγγιση του γραμματισμού

Α φάση: ανάγνωση του αλφαβηταρίου «ΑΒ χάχανα»

Επιμέρους στόχοι: διερεύνηση των κατακτημένων γνώσεων των παιδιών σχετικά με την αναγνώριση γραμμάτων, εμπέδωση κατακτημένων γνώσεων σχετικά με τις λέξεις και τα γράμματα, συσχέτιση λέξεων και εικόνων.

Σχεδιασμός: σκοπεύουμε να διαβάσουμε στα παιδιά το βιβλίο και να απαντήσουμε σε οποιεσδήποτε απορίες ή επισημάνσεις τους εμφανιστούν κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης με άξονα τους επιμέρους στόχους που θέσαμε εξ αρχής.

Ανάπτυξη της δραστηριότητας: τα νήπια πρώτης ηλικίας αναγνώριζαν όλα τα γράμματα. Το επίπεδο κατάκτησης του γραμματισμού ήταν πολύ υψηλό και έτσι η α' φάση της δραστηριότητας εξελίχθηκε σε γοργούς ρυθμούς.

Απομαγνητοφώνηση της α' φάσης:

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Λοιπόν παιδάκια το ξέρετε αυτό το βιβλίο? Το έχετε δει ποτέ? Λέγεται «άλφα βήτα χάχανα». Είναι της Σοφίας Μαντούβαλου. Εκδόσεις Καστανιώτη.

(δείχνω το βιβλίο στα παιδιά, και εκείνα το παίρνουν και το κοιτούνε.)

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Το είδατε?

ΠΑΙΔΙ:- ναι

(Αρχίζει η ανάγνωση του βιβλίου)

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Είμαι το Ζήτα χάχανο.....Για δέστε που είναι η .... ζάχαρη? Ωραία σας αρέσει η ζάχαρη? Είμαι το Ήτα χάχανο...Τι είναι ο ηλί-σπορος? Ξέρεις Κατερίνα?

Ξέρει κανείς άλλος? Δημήτρη για πες. Ο Δημή-τρης θέλει να μας πει

ΠΑΙΔΙ:- Είναι τα σπόρια που τα τρώμε.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Ναι, τα σπόρια που τα τρώμε.

Νάταλι εσύ τι ήθελες να πεις?

ΠΑΙΔΙ:- Μια φορά είδα ένα λουλούδι που βάζου-με μέσα στο τσάι -μια γιαγιάκα το είχε πει αυτό.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- ωραία, συνεχίζουμε: είμαι το «Ι» χάχανο....

ΠΑΙΔΙ:- το κάπα είναι μετά

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- που είναι;

ΠΑΙΔΙ:- από πίσω

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- μπράβο Δημήτρη μετά το «Ι» εί-ναι το «Κ», ε?

ΠΑΙΔΙ:- το ξέρω από την αλφαβήτα.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- αλήθεια; θέλεις να μας την πεις?

ΠΑΙΔΙ:- α,β,γ,δ,ε.....

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- πολύ ωραία. Ας συνεχίσουμε λοιπόν: «είμαι το «Λ» χάχανο».....

ΠΑΙΔΙ:- έχει και λουκουμά; Δεν τον βλέπω που-θενά.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- για ψάξε να τον βρεις. Που εί-ναι ο λουκουμάς, βρε παιδιά, που μας αρέσει κί-λας?

ΠΑΙΔΙ:- Εγώ τον τρώω με καραμέλα.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Λουκουμά με καραμέλα? Δεν έχω δει ποτέ μου, πώς ήταν;

ΠΑΙΔΙ:- ε, με σοκολάτα.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- μάλλον δεν τον δείχνει τον λου-κουμά. Εγώ έτσι καταλαβαίνω. Γιατί αυτό δεν εί-ναι λουκουμάς, λάστιχο είναι, έτσι δεν είναι? Δεν τον δείχνει τον λουκουμά. Τον έφαγαν μάλλον και δεν φαίνεται.

Συνεχίζουμε: «είμαι το «Ν» χάχανο»...

ΠΑΙΔΙ:- Πού είναι η ντομάτα?

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Για να την βρούμε την ντομάτα.

Να τη και μια μεγάλη είναι.

ΠΑΙΔΙ:- Τώρα κυρία, αυτό γράφει τη φωνή μας; ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- ναι ό,τι λέμε τώρα γράφεται στο μαγνητόφωνο. Εκτός κι αν χάλασε -και άλ-λη φορά το έχει κάνει αυτό- βλέπετε.. είναι λί-γο παλιό...

Συνεχίζουμε: «είμαι το «Π» χάχανο».....

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- που είναι τα παγάκια?

ΠΑΙΔΙ:- και εγώ τα είδα τα παγάκια.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Παγάκια -ναι: «Π»

Συνεχίζουμε: «είμαι το «Ρ» χάχανο».....

ΠΑΙΔΙ:- Πού είναι ο ρινόκερος

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Πού είναι για? Για να δού-με? Βλέπετε εδώ το ρινόκερο?

ΠΑΙΔΙ:- Εσύ τον βλέπεις?

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Εγώ όχι δεν τον βλέπω. Πού να είναι άραγε;

ΠΑΙΔΙ:- μήπως τον έφαγε κανείς;

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- ολόκληρο ρινόκερο? Ουάου

ΠΑΙΔΙ:- κυρία, η μηχανή τι ράβει, για κοίτα

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- α! μάλιστα. Είδατε ο Λά-μπρος? Η μηχανή ράβει έναν ρινόκερο. Ένα ζώακι.

Συνεχίζουμε με το «Φ» χάχανο....

ΠΑΙΔΙ:- πού δείχνει φασόλια;

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- τα φασόλια; να εγώ βλέπω ένα φασόλι εδώ, δεν είναι φασόλι? Αυτό τι εί-ναι εδώ?

ΠΑΙΔΙ:- Φωτογραφική μηχανή.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Είδατε, «Φ» και αυτό. Φωτο-γραφική μηχανή.

ΠΑΙΔΙ:- μου αρέσουν τα φασόλια

(η ανάγνωση τελειώνει και καλούμε τα παιδιά να προχω-ρήσουμε στην επόμενη δραστηριότητα)

Β φάση: μιμητικά παιχνίδια με τα γράμματα

Στόχος: να συνδέσουν ήχους από το περιβάλ-λον με τα γράμματα

Σχεδιασμός: Θα παρακινήσω τα παιδιά να σκεφτούν και να μιμηθούν ήχους από ζώα (γά-τα, φίδι, κότα, αγελάδα, μέλισσα, κουνούπι) ή μέσα μεταφοράς (καράβι, αεροπλάνο, μηχανά-κι, αυτοκίνητο) ή φυσικά φαινόμενα (άνεμος, αστραπή) ή συναισθήματα (τρομάζω, χασμου-ριέμαι) συνδέοντάς τους με τα γράμματα της αλφαβήτας.

Ανάπτυξη της δραστηριότητας: τα παιδιά αναπαρήγαγαν τους ήχους και εντόπιζαν ποιο γράμμα χρησιμοποιούμε για να τους εκφέρουμε αλλά και σε ποια περίπτωση.

Γάτα: ψψψψψ

Φίδι: σσσσσσ

Κότα: κκκκκκκκ

Αγελάδα: μμμμμμμμ

Μέλισσα: ζζζζζζζζζζζζ

Κουνούπι: ζζζζζζζζζζζζ

Καράβι: ββββββββββββ

Αεροπλάνο: βββββββββ

Μηχανάκι: βρ

Αυτοκίνητο: ννννννν

Άνεμος: φφφφφφφ

Αστραπή: χς

Τρομάζω: αααααα

Χασμουριέμαι: αααααα

Γ' φάση: αναγνώριση γραμμάτων και συσχετισμός με λέξεις

Επιμέρους στόχοι: να αναγνωρίσουν γράμματα της ελληνικής αλφαβήτας και να βρουν λέξεις που να αρχίζουν από αυτά

Σχεδιασμός: στην ομάδα θα παρουσιάσω μια αφίσα της αλφαβήτας και θα καλέσω τα παιδιά να μου πούνε ποια γράμματα αναγνωρίζουν. Επίσης θα καλέσω κάθε παιδί να μου πει λέξεις που ξέρει ότι αρχίζουν με κάποιο από τα γράμματα της αλφαβήτας της επιλογής του.

Ανάπτυξη της δραστηριότητας: τα παιδιά παρατήρησαν την αφίσα και ανέφεραν λέξεις που αρχίζουν από αυτά. Όλα τα παιδιά ανέφεραν

το γράμμα από το οποίο αρχίζει το όνομά τους και το έδειχναν στην αφίσα. Όταν ζητήσαμε να πούνε λέξεις που ξεκινάνε από άλλο γράμμα, ανταποκρίθηκαν κυρίως τα νήπια πρώτης ηλικίας.

Δ' φάση: αναγνώριση διαφόρων τύπων γραμμάτων από διάφορα έντυπα

Επιμέρους στόχοι: να εξασκηθούν με διάφορες μορφές γραμμάτων από εφημερίδες, περιοδικά, φύλλα εργασίας, να μπορούν να τα αναγνωρίσουν, να συνθέσουν μια αφίσα εργαζόμενα σε ομάδες.

Σχεδιασμός: έχω ετοιμάσει στα τραπέζια το υλικό για τις ομάδες. Εξηγώ στην ομάδα όλων των παιδιών τι θα κάνουν παρουσιάζοντάς τους το υλικό: φύλλα εργασίας με διάφορες γραμματοσειρές, εφημερίδες και περιοδικά από όπου θα κόψουν τα γράμματα που χρειάζονται ώστε να τα κολλήσουν στην αφίσα της αλφαβήτας. Θα πρέπει να τα κολλήσουν γύρω από το αντίστοιχο γράμμα.

Ε φάση: παρατήρηση γερμανόγλωσσων και αγγλόγλωσσων παιδικών βιβλίων

Επιμέρους στόχοι: να παρατηρήσουν παιδικά βιβλία και περιοδικά που είναι γραμμένα στα αγγλικά και στα γερμανικά και να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές στη γραφή σε σχέση με την ελληνική γλώσσα. Να ακούσουν την προφορά ξένων γλωσσών.

Σχεδιασμός: θα παρουσιάσω στην ομάδα τα βιβλία και τα περιοδικά που έχω φέρει μαζί μου. Θα διαβάσω τους τίτλους και αμέσως μετά θα τα δώσω στα παιδιά να τα περιεργαστούν και να διαβάσουν. Θα τους επιστήσω την προσοχή στα ξενόγλωσσα βιβλία και στα γράμματα που έχουν επάνω ώστε να παρατηρήσουν ομοιότητες και διαφορές με τα ελληνικά γράμματα.

Ανάπτυξη της δραστηριότητας:
(απομαγνητοφώνηση)

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Δείτε αυτά τα βιβλία που σας έφερα. Πάρτε τα στα χεράκια να τα δείτε. Αλλά

να τα αλλάξετε για να τα δούνε όλα τα παιδιά. Αυτό τι δείχνει?

ΠΑΙΔΙ:- Το α.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Θωμά, τι βλέπεις? Τα ξέρεις αυτά τα γραμματάκια?

(το παιδί κρατάει στα χέρια το περιοδικό NATIONAL GEOGRAPHIC KIDS)

ΠΑΙΔΙ:- Όλα

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Εσύ Οδυσσέα τα ξέρεις αυτά τα γραμματάκια που βλέπεις στο βιβλίο αυτό? Τα γνωρίζεις? Τι είναι αυτό?

(το παιδί κρατάει το γερμανικό βιβλίο)

ΠΑΙΔΙ:- Το ποντίκι δεν τρώει καρότο, μόνο ο λαγός.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Τα ποντίκια τρώνε απ' όλα: αν ένα ποντίκι βρει λίγο καρότο μπορεί και να

το φάει γιατί το ποντικάκι τρώει από όλα.

ΠΑΙΔΙ:- απ' όλα- ακόμα και βάτραχους?

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- το ποντίκι? Όχι είναι πολύ μεγάλοι οι βάτραχοι για να τους φάει.

Παιδί: πάπια μπορεί να την φάει?

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- πάπια? Όχι είναι πάλι πολύ μεγάλη η πάπια για να την φάει

ΠΑΙΔΙ:- μπορεί να φάει λίγο και να αφήσει για μια άλλη μέρα

Ε:ναι, σ' αυτό δεν έχεις άδικο. Αλλά πως θα καταφέρει να την πιάσει?

ΠΑΙΔΙ:- μμμμ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Εσείς τι βλέπετε παιδιά σ' αυτό το περιοδικό? Βλέπετε γραμματάκια που τα ξέρετε? Πέστε μου μερικά. Να, σ' αυτό το περιοδικό, ξέρετε μερικά γραμματάκια? Εσύ Θωμά ξέρεις μερικά γραμματάκια?

(δείχνω το περιοδικό Ram kid)

ΠΑΙΔΙ:- ξέρω ν , α, ο, ι, λ, ε, τ ο υ α σ ο υ ι α β α λ ...

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:-. Να σου δείξω εγώ κάτι άλλο? Γύρνα εδώ, αυτά τα γραμματάκια τα ξέρετε?

(Δείχνω το αγγλικό βιβλίο και τα παιδιά απαντούν με διάφορους ήχους)

Ε : αυτό εδώ το ξέρετε? Το έχετε δει πολλές φορές αυτό το γράμμα?

(δείχνω το αγγλικό «D»)

ΠΑΙΔΙ:- είναι το «Δ».

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Δ? Εγώ ξέρω ότι το «Δ» είναι αλλιώς.

Παιδί: έλα εδώ λίγο μαμά, ο Οδυσσέας λέει ότι αυτό εδώ είναι λουκάνικο....

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- λουκάνικο? Τι να σας πω? Εσείς τι λέτε?

Παιδί: είναι σαν καραμέλα

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- πολύ ωραία το είπες Οδυσσέα. Είναι το κ για πες το κ κ κ κ κ κ

Το όνομα της Κατερίνας αρχίζει από «Κ». Μετά το «Κ» το «Α» βλέπεις? Το «Α» κα

Κα – τε – ρι – να

ΠΑΙΔΙ:- Το «Λ»

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Κατερίνα αυτά τα γράμματα εδώ τα ξέρεις?

(Δείχνω το αγγλικό παραμύθι Where 's Rasty)

ΠΑΙΔΙ:- Όχι

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Γιατί? Εσύ τα ξέρεις όλα τα γράμματα. Αυτά εδώ γιατί δεν τα ξέρεις?

ΠΑΙΔΙ:- Είναι αγγλικά

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Αγγλικά? Παιδιά η Κατερίνα

λέει ότι είναι αγγλικά αυτά εδώ τα γράμματα. Για να δείξουμε αυτά τα γράμματα. Δείτε τα. Δεν είναι ελληνικά γράμματα, είναι αγγλικά.

Έχει και cd με μουσική, αυτό εδώ. Θέλετε -όταν τρώτε- να βάλουμε το cd?

ΠΑΙΔΙ:- Ναι, ναι.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Να δούμε τώρα κάτι άλλα γράμματα που σας έχω. Να, αυτό το βιβλίο. Δέστε λίγο αυτά τα γράμματα? Τα ξέρετε για ελληνικά?

(δείχνω το γερμανικό παραμύθι Das sehr unfreudliche krokodil)

ΠΑΙΔΙ:- Όχι

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Τι να 'ναι?

ΠΑΙΔΙ:- Αγγλικά.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Αγγλικά? Αγγλικά είπαμε είναι εκείνα σ' αυτό το βιβλίο. Αυτά είναι λίγο διαφορετικά. Για σκέψου, Θωμά τι να 'ναι? τι γράμματα?

ΠΑΙΔΙ:- Αρμένικα

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Αρμένικα? μμμ θέλετε να διαβάσετε λίγο το βιβλίο να δείτε τι γράμματα είναι?

ΠΑΙΔΙ:- Ελληνικά

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Ελληνικά? Μμμ τα ξέρεις? Που είναι? δες μερικά γραμματάκια τα γνωρίζεις?

ΠΑΙΔΙ:- Το μ, το ο.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- αυτό εδώ το ξέρεις? Αυτό? Λοιπόν ακούστε τώρα θα σας διαβάσω τώρα από αυτό εδώ το βιβλίο που δεν είναι ελληνικά.

(αρχίζω να διαβάζω από το γερμανικό παραμύθι)

Παιδί ????

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Λίγο ακόμα θα διαβάσω.....

Παιδί ????

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- τα περνάτε για ελληνικά?

ΠΑΙΔΙ:- Όχι. Για αγγλικά

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Τα περνάτε για αγγλικά? Για να διαβάσω λίγο αγγλικά από αυτό το βιβλίο που η Κατερίνα λέει ότι έχει αγγλικά.

(διαβάζω από το αγγλικό παραμύθι)

ΠΑΙΔΙ:- Όχι δεν είναι αγγλικά.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Δεν είναι αγγλικά, λέει ο Θωμάς. Τι λένε αυτά? Ναι, αυτά τι να 'ναι?

ΠΑΙΔΙ:- ????.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Αυτά τα γράμματα είναι γερμανικά και αυτά εδώ είναι αγγλικά

Ελάτε τώρα να μου γράψετε μερικά αγγλικά και γερμανικά στα τραπεζάκια.

(τα παιδιά αντιγράφουν μερικά γράμματα)

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Πως σου φάνηκαν Θωμά? Εύκολα ή δύσκολα?

ΠΑΙΔΙ:- εύκολα

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Έχεις βρει κάποια που είναι ίδια με τα ελληνικά ε?

ΠΑΙΔΙ:- το ς, το Μ

Ε:Το ς βέβαια μοιάζει πάρα πολύ.

ΠΑΙΔΙ:- Το Μ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- που είναι? Ναι βέβαια, ίδιο είναι

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Πολύ ωραία τα γράφεις. Αυτό το γράμμα σου θυμίζει κανένα γράμμα από τα ελληνικά?

ΠΑΙΔΙ:- Το «Ι»

και να διατυπώσουν σκέψεις για τα γράμματα. Οι υπόλοιπες δραστηριότητες που πλαισίωσαν το βιβλίο αυτό είχαν ως στόχο να υποβοηθήσουν τα παιδιά ώστε να ανακαλύψουν σχέσεις ανάμεσα στα γράμματα της αλφαβήτας και στο περιβάλλον: κάνανε συσχετισμούς και κατηγοριοποιήσεις πολύ

επικοινωνητικούς με τα μιμητικά παιχνίδια με τα γράμματα, καθώς αναπαρήγαγαν διάφορους ήχους της καθημερινότητας. Στο σημείο αυτό χρησιμοποίησαν τη δημιουργική τους σκέψη για να «συνθέσουν» ήχους όπως η αστραπή (χς, χς) και η μηχανή (βρ, βρ).

Ανακάλυψαν συσχετισμούς μεταξύ γραμμάτων και λέξεων (πέρα από το όνομά τους) κατά τη διάρκεια της επίδειξης της αφίσας με τα γράμματα της αλφαβήτας, γεγονός που αποδεικνύει πως πετύχαμε να προκαλέσουμε νέες συνθέσεις και παραγωγές από μέρους των παιδιών. Τα νήπια δεύτερης ηλικίας υστερούσαν σ' αυτό, καθώς έκαναν συσχετισμούς μόνο με το όνομά τους.

Η δραστηριότητα της χαρτοκοπτικής είχε μερική επιτυχία καθώς τα παιδιά ενδιαφέρθηκαν να κόψουν γράμματα μόνο από τις τυπωμένες ελληνικές γραμματοσειρές κι όχι από εφημερίδες και περιοδικά. Κατά την διάρκεια της δραστηριότητας δούλεψαν με κέφι και είχαν μεγάλη παραγωγή. Η συγκεκριμένη δράση οδήγησε ορισμένα νήπια δεύτερης ηλικίας στο να ξεκαθαρίσουν πολλές αβεβαιότητες που είχαν σχετικά με την αναγνώριση κάποιων γραμμάτων.

ΠΑΙΔΙ:- Ήθελα να το κάνω.

ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ:- Ποιο άλλο? Αυτό? Α, αυτό ο «Ι», ναι ίδιο είναι. με το δικό μας το «Ι», και αυτό το «Η» ε? Το ήτα. Στα γερμανικά το φωνάζουν αλλιώς οι γερμανοί. Στα ελληνικά πως το φωνάζουμε εμείς αυτό οι έλληνες? «Ι», «Ι» αλλά οι γερμανοί το φωνάζουν αλλιώς. Είδατε πως μοιάζουν τα ελληνικά τα γράμματα με τα ξένα? Δεν είναι –βέβαια- όλα ίδια.

Αξιολόγηση των δραστηριοτήτων:

Το βιβλίο «α, β χάχανα» αποτέλεσε το λογοτεχνικό έναυσμα που προσκάλεσε τα παιδιά να εκφράσουν απορίες

Τέλος αξιολογούμε την τελευταία δραστηριότητα σχετικά με αγγλικά και γερμανικά γράμματα ότι πέτυχε το στόχο της να προβληματίσει τα παιδιά για ομοιότητες και διαφορές ξένων γλωσσών με την ελληνική.